

Eugene Ionesco:

Plešasta pevka (esej)

Plešasta pevka je antidrama Eugena Ionesca, ki je bila prvič uprizorjena 11. maja 1950 v Parizu. V nej nam pisatelj skozi absurdne dialoge šestih oseb (gospe in gospoda Smith, gospe in gospoda Martin, Mary ter poveljnika gasilcev) prikaže grotesknost moderne družbe.

Glavno idejo, ki je služila kot povod k ustarjanju Plešaste pevke je Ionesco dobil v enem izmed učbenikov angleškega jezika. V lekciji se je seznanil z gospo in gospodom Smith ter njuno služkinjo Mary. Že ob imenih oseb je možno zaznati enoličnost in monotonost, ki je del njihovega življenja. Tako je Plešasta pevka kritika človekove izpraznjenosti, predvsem duhovne in jezikovne, ter izpraznjenosti meščanskega sveta.

Sama zgradba in slog Ionescove antidrame (komedije komedije) nakazujeta na parodijo komercialnega gledališča. Kljub dejstvu, da se srečamo z enotnostjo kraja, časa in dogajanja (torej s trojno enotnostjo), drama ni klasično grajena. Ime antidrama je dobila, ker v njej ni zapleta, vrha in razpleta. Kot antidrama Plešasta pevka ni nasprotna samo klasičnemu gledališču, ampak tudi novoromantičnemu, filozofskemu in epskemu. Že sam naslov igre je protiracionalistični udarec, kjer se srečamo s freudistično pomoto iz vsakdanjega življenja. Ionesco je namreč načrtoval, da bo dramo naslovil Angleško brez težav. Ime Plešasta pevka je nastalo zaradi pomote enega od igralcev na vaji za prvo uprizoritev, namesto plavolasa učiteljica je rekel plešata pevka. Ionesco se je takoj odločil za nov naslov, saj je z njim lahko dosegel večjo absurdnost in nepovezanost s temo drame.

Čeprav se antidrama odvija v salonu v predmestju Londona je Ionesco ni omejil zgolj na angleško družbo. Pravi, da gre za širši, geografsko neomejen pojav malomeščanske družbe v kateri prevladuje avtomatska, puhlic polna govorica. Tudi, kasnejša sprememba naslova je pripomogla, k boljšemu razumevanju Ionescove ideje. Prvotni naslov bi dramo postavil le na britanski otok, naslov Plešasta pevka pa drame geografsko ne omejuje. Zaradi svoje konformnosti in praznine so si Smithovi in Martinovi do ponatankosti podobni in jih je moč brez zapletov zamenjati. Ionesco nam to prikaže na koncu zadnjega prizora, ko para zamenjata vlogi.

Že sam Ionesco je Plešasto pevko označil za tragedijo govora. V besedilu mrgoli vsakdanjih fraz, rekov, pregovorov, besednih rim in glasov, ki niso smiselno povezani. Ionesco je s pomočjo izpraznjenega besedila, ki prerašča v slovnični absurd (ljudje se ne pogovarjajo, čeprav govorijo besede) prikazal izpraznjenost medsebojnih odnosov in s tem tudi oseb samih.

Ionesco je v dnevniškem zapisku osebe Plešaste pevke označil za »gledališke lutke« in »osebe brez posebnosti«. Nedvomno mu je s pomočjo grotesknega in ironiziranega dvogovora uspelo prikazati absurdnost duhovno prazne, neizobražene srenje, ki se utaplja v brezpomenskih frazah.